

sosiálarin

telf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
Útgevari: p/f sosiálarin
Fyrirtaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bládmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Árni Joensen
Uppseting: Sosiálarin
Prent: Dimmalætting

Fólkaflaksreseptin

TÁ MARGARETH Thatcher tók við valdinum í Bretlandi kunngjórði Fólkaflakkurin, at tann politikkur, sum henda jarnkonan fór at reka, var reindyrkaður fólkaflakspolitikkur. Politikkur Thatcher var tann politikkur, sum fólkaflakkurin hevði ríkið, um hann einsamallur sæt við valdinum í Føroyum.

ØLL VITA, hvat hesin politikkur hennara gekk og framvegis gongur út upp á: niðurskurðir innan tað sosiala økið, innan útbúgvingarverkið, innan heilsuverkið og avreiðing av ognum hins almenna í Norðsjónum (oljan) til privatar, skattalættar til milliðningar og skattahækkingar til arbeiðarar og starvsmenn.

ÚRSLITIÐ kenna vit í dag: 3 milliðir eru arbeiðsleys, inflátið verri enn nakrantíð og virðingin fyri Bretlandi í útheiminum er komin niður á tað absolutta nulpunktið. Men Magga heldur væl til standa og ætlar at halda fram eftir somu kós!

TAD KANN virka legið, tá vit siggja úrslitið, men fyri Thatcher og hennara harkalið av primitivum gamalliberalistum er einki legið í at halda somu kós, tí tað stóra arbeiðsloysið er júst ein partur av tí búskaparliga málsetningi, sum henda høgrastjórnin hevur sett sær. Jú fleiri arbeiðsleys, jú veikari arbeiðararørsla; soleiðis ljóðar reseptin. Hesi fólk, sum stýra Bretlandi hava sett sær fyrri at knasa arbeiðararøsluna og trúgva fult og fast uppá, at tað kann lata seg gera uttan álvarsamar sosialar og politiskar avleiðingar.

HVUSSU er so verið her hjá okkum og hvussu hevur vognast hjá konservativu eltbløðrum í Føroyum?

LIT TEG íkring, og tú sært beinanvegin, at okkara tatcheristar royna sitt ítarsta og at tað tíverri tykist at ganga eftir ætlan teirra í mongum førum. Teir hava til dømis avtikið 50 arbeiðspláss hjá tí almenna, samstundis sum teir eru í ferð við at avreiða eina almenna vinnu til privatan útlenskan kapital. Teir nokta at hækka tær alt ov lágu pensiónirnar og teir hava sett í gildi inntakulógir, ið mest raka tey, sum frammanundan høvdu ov lítið at bíta og brenna. Arbeiðsloysið veksur dag frá degi, meðan teir konservativu harrarnir í Tinganesi sita hendur í favn ella eru á stuttileikarferð í útheiminum.

OG VIÐARI: hetta stýrið hevur sent fakfeløgum um kríggsavbjóðing. Gjøgnum málagn sitt, tað fascistiska Dagblaðið, hevur stýrið nú í longri tíð ríkið eina miðvísa útspillingarkampagnu móti fakfelagsrørsluni til tess at rudda vegin fyri einum samlaðum álopi á hesa røslu. Hetta álop hava fólkaflakkurin og hansara frúarhundur, Føroya Tøgnadur, leiingi sæð fram til. Starvsmannafelagið er fyrra offur — eydnast tað fakfelagsfiggindinum í Tinganesi og á Dagblaðnum at knasa hetta sterka og væl at sær konna felag, verður næsta offurið Føroya Arbeiðarafelag og so frameftir!

Í HESARI stöðu verður tað uppgávan hjá Javnadarflokkinum í andstöðu allatíðina at royna at forða afturhaldssamgonguni í at fremja tey grovastu álopiná á lóntakarar og pensiónistar, at avdúka svikagerðirnar sum t.d. eru tilætlaðar í siglingarmálinum og at seta fram ítøkilig, trúverðug og realistisk alternativ.

Brøðralótir

Viðvíkjandi lesarabrevum frá brøðrunum á Lakjuni o.ø. bert hesar viðmerkingar:

Hvat er munurin millum útlendskt (dansk?) og føroyskt lønað fólk og hvat er ætlanin at brúka hendan mun til reint politiskt? Annars var helst eingin grund til at nevna hann? Kanska fyrri at agitera fyri Brøðrasamkomuni og TWR, sum

eftir øllum at døma eru samangreipað?

Sjálvur havi eg ilt við at siggja nakran mun á innskrivtini og myndini á teimum føroysku og dansku myntunum, men kanska teir fyrru eru meira verdir uttan at tað sæst á kursvörðinum?

Ella kanska er ætlanin hon at fara í hernað imóti øllum danskøntum fólk

her á landi, ikki bara prestum, men eisini lækn-um, lærarum, øllum okkara sjómönnum á danska flotanum og so ikki at forgloyma øllum teimum sjúklingum og lesandi, ið fáa stóran stuðul úr danska rikisskassanum?

Helst man tað verða upp á tíðina, at vit fáa eitt opið og fritt orðaskifti um TWR. Tíverri hava okkara politikarar ikki megnað at

givið veljarum sínum upplýsingar og annað tilfar, men er ikki nóg mikið av tilfari í hesum, at hvørt tann, ið setir fram spurningar viðvíkjandi TWR, verður persónliga og ósakliga útspiltur? Hadaði ein skola er komin, eru aðrar væntandi!

Martin Restorff Jacobsen,
Hvalvík

Mikladalur og bygdamenning

Orðið bygdamenning er ofta havt á munni, men eg eri farin stórliga at ivast í, um tað hevur ta meining, sum eg havi forstaðið við orðinum. Tað kann ið hvussu so er ikki vera tað sama í hesum førunum.

Nú hevur Kallsøyggin so fingið ein vegg, sum øll sóu fram til. Hann er endaður í Mikladali, og er tað ógvuliga harmiligt, at Trolanes bleiv við sviðið soð. Enn meira harmiligt er so tað, at hesin sami vegur skuldi enda við, at bygðaráð gevur loyvi til at byggja summarhús runt um í dalinum til

nakrar stressaðar avbygdamenn. Tey, sum veruliga eru góð við tykkara bygð og hava tilnýti til hana, tey hava so ongarn sémdir.

Tað er í øllum førum skomm, at ein maður selur sína jørð við okursprisi til ein annan. Tað er so sín sök, og av tí sama, at okkara jarðarlóggáva er so sum hon er, verða jarðar-teigarnir sløddir úr bygðini til ein tilvildarligan ánara onkustaðni, men fjøllini og arbeiði, tað verða so bygdamennirnir kúgaðir til at røkja, um teir eru nóg býttir at siga

ja. Nei, tað sum eru eftir í Mikladali, bindið um heilan fingur og verjið tykkum móti sjálvri at verða kroystir upp í ein krók. Enn er tíð at gera tað. Blíð hava tit altíð verið. Ein nýstist ikki fara so langt aftur og minnst, hvussu hugnaligt tað var at koma at vitja. Tú merkti ikki á bygðafólkinum, at tey livdu í einsemi, men nú tú skiftir orð við eitt av bygðafólkunum, so fært tú eitt suff. Tey eru ikki heilt tey somu. Og hvussu kunnu tey tað. Náttarfríður er

ongatíð, tá ferutiðir eru. Virðingin fyri teimum eldru er eingin. Og sum sagt, tað verður alt at versnað. So blíð kunnu tit ikki vera, at tit sjálvi skulu stúra fyri tykkara framtíð.

Orðið bygdamenning kann so ikki meinast við at fáa ein dýran veg til avbygðafólk, sum fáa loyvi at byggja sær eitt summarhús — um tað so liggur uttan fyri bøgarnar — og tey ungu, ið veruliga ætla sær at byggja í bygðini, fáa slettis ikki ein kjans.

Mikladals-vinur

Faroes — a world wide american radio-trans-MISSIONER

Tá tú ferðast uttanlendis, sunnanfyri Skandinavia í hvussu so er, so kemur fyrri at tú verður spurður um hvaðani tú kemur. Svarar tú »Føroyar« á onkrum máli, rýstir fólk ofta við høvðinum. Mer er enn tá komið fyrri at fólk hevur hildið alt norðanfyri Bretland at vera ísur.

Um fá ár hómost helst glotti í hesum trupulleikum. Tá fara fólk strax at svara: »Oh, really, are you from the famous american TWA-station Faroes?« Og so fara tey at skrúva yvir á onkran amerikanskan

disk-rópara, ið vendir plátur ímillum reklamur fyri »Coca-Cola«, »Burger-King« og annað gott. »You've really got an international style and culture there, haven't you folks?«

Einaferð minnst eg at talan var um eina ætlan, amerikannu høvdu um at gera Føroyar til eina stóra herstöð, og lata føroyingar í staðin fáa onkran paradísiskan dal í Kalifornia at dusa sær ókeypis í, fyltur av alskyns fersknum, abrikosum, appelsinum og grøn-

meti, — við grindahvalum í swimming-pool-unum. Henda ætlan er, sum vit vita, ikki sett í verk enn, kanska hevur Pentagon lagt tey í onkra skeiva skuffu. Men vit finga so eina herstöð, øll vóru imóti, men øll stóðu og gánaðu, politikarnir írónkaðir, meðan stöð og hermenn komu higar. Og nú er herstöðin vorðin ein nátturligur partur av náttúru okkara, sum vit kunnu skoða hvønn sunnumorgun á biltúrnum norður eftir. Ongin hugsar um hernað, vørn ella stríð, tá koyrt verður framvið Mjerkadal. Fegnast bert um útsýnið tá ongin mjørki er. Og ta vøkr »græsplæna på taget« — hatta er jú so gamalt føroyskt.

Nýliga fegnaðust vit so aftur um at nýggi, dýr útvarpshús vórðu tikin í nýtslu. Nú fekk hitt føroyska útvarpið ráðarum. Nú gror um gangandi fot hjá ektaðari føroyskari mentan. Minni háloving hevur verið av komandi stásiliga norðurlandahúsinum. Fólk hava teskað um vandan við at okkurt

»føroyskt« snikar seg inn her. Føroyingar hava eina heilt ávísu fatan av hvat tað vil siga at vera »føroyskt«. Tað er einamest tað sum kemur frá brøðratjóðum okkara í Skandinavia, tað alræmest »føroyska« ein kann hugsa sær er tað sum kemur niðrifrá úr Danmark.

Øðrvís er um tað kemur frá »Gods Own Country« vestan hav, USA. Har er jú alt so spennandi (og teir hava so nógvar pengar). Nú hevur eitt stórt amerikanskt radio-businessfirma, ekspertar í kommersiellum »kristindómi« TWA, fingið klørnar í okkara mentanarmálaráðhalla, ið sum kunnugt kemur úr tí flokki sum vanligu spælin skansi til verju fyri alt tað, ið summi nevna »húðaskógvaføroyskt«. Og hesin góði maður fer so glaðbeintur á ting við hesum góða og rimiliga uppskoti, at Føroyar skal gerast miðdeplin fyri eini heimsuftatandi amerikanskari radiostöð. »Radio TWA Faroes«.

Framhald á síðu 14

Tómar fløskur

Í einar tveir mánaðir hava vit samlað tómar fløskur, fyrri at fáa pening til arbeiði okkara, antin heiman í frá, á arbeiðsplássum ella koyrt ein tús av og á út á bygðirnar. Vit hava fingið nakað og sjálvt um tað ikki hevur givið teir stóru pengarnar enn, eru vit nøgdir.

Tað, sum fekk okkum at skriva, var, at vit hava fingið áheitanir frá fólkum at lýsa í bløðunum, tí

tey vistu fleiri, ið hava tómar fløskur standandi og høvdu verið fegin um onkur kom eftir teimum.

Um tygum ynskja at stuðla arbeiði okkara og sleppa av við tær tómu fløskurnar, skulu tygum siga einum av leiðarunum frá ella ringja 71795, so skulu vit koma og heinta tær.

KFUM skótarnir
á Tveroyri